

Grupları bir araya getirmek

10. Hafta

Grupları bir araya getirmek

- Gruplar arası ilişkiler ve çatışma
- Önyargı, ayrımcılık ve eşitsizlikler
- Umutsuzluk?
- Sosyal psikoloji bu olumsuz grup ilişkileri için neler önerebilir?
- Grup ilişkileri temelli sosyal sorunlara «psikologlar» olarak ne gibi çözümler üretebiliriz?

Önyargıları azaltmak

- «Karşılıklı güvensiz ya da uzlaşmaz grupların üyelerinin, eşit statüde işbirliğini teşvik eden koşullar altında birbirleriyle etkileşime girmelerini sağlayabilirsek o zaman güvensizliği ve düşmanlığı azaltabiliriz.»
- İnsanlar doğru koşullar altında birbirlerini daha iyi tanırlarsa önyargı azaltılabilir.
- Okullar
- İş yerleri
- Topluluklar
- **Olumlu gruplar arası etkileşim**

Temas kuramı

- «Çatışmalı grupların üyelerinin doğru koşullar altında etkileşime girmelerini sağlayabilirsek o zaman düşmanlığı azaltabiliriz»

Gruplar arası temasın başarılı olması için gereken koşullar:

1. Devamlı ve keyifli/olumlu olması (kısa süreli ya da rastgele değil)
2. Eşit statü
3. İşbirliğinin varlığı (ortak grup hedefleri)
4. Sosyal ve kurumsal destek (otoritenin desteği)

Arkadaşlık

Temas kuramı – bilişleri değiştirmek

- Gruplar arası temasın önyargılar üzerindeki etkisi, doğası gereği öncelikle bilişseldir.
- Temas dış gruplar hakkında yeni bilgiler sağlar - önceden var olan olumsuz kalıpyargıları zayıflatabilir
- Ayrıca, dış gruplara dair bu ek bilgiler, gruplar arası benzerliklerin keşfedilmesine fayda sağlayabilir

Temas kuramı – bilişleri değiştirmek

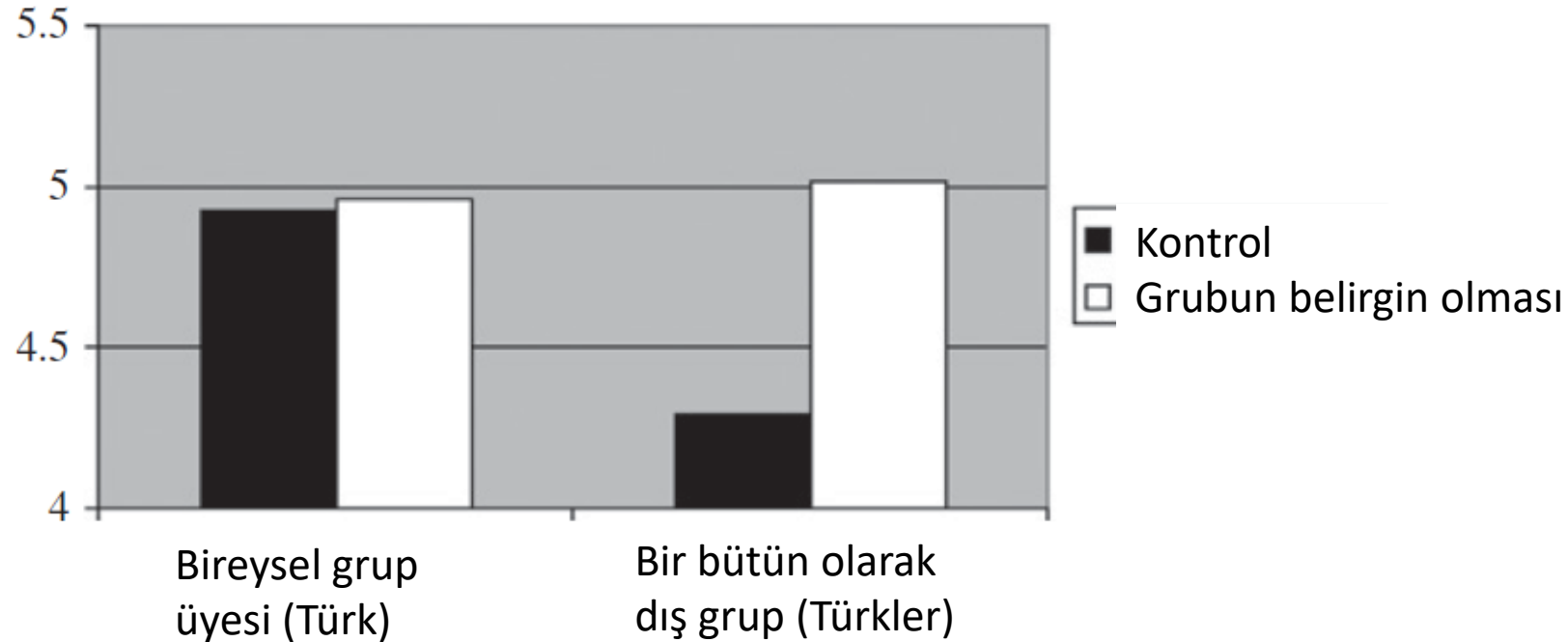
- Kategorizasyon (categorization) ve kalıpyargılar
- Kategorilerin ortadan kaldırılması (de-categorization)
- Grup kimliklerinden ayrılma
- İnsanları kimliklerini kaybetmeye teşvik etmek yerine, kimliklerini genişletmenin yollarını aramalıyız. - Ortak grup kimliği
- Peki genelleme?

Temas kuramı

- Genelleme
- Olumsuz temas
- ?

Temas kuramı – bilişleri değiştirmek

- Ancak kategorilerin varlığını devam ettirmek daha faydalı olabilir
- Grubun diğer üyelerine **genelleme**
- Hollanda örneği:

Temas kuramı – bilişleri değiştirmek

Genelleme

- Üç Avrupa ülkesindeki okul öğrencileri arasındaki azınlık-çoğunluk ilişkilerine ilişkin boylamsal bir çalışmada:
 - Bu öğrencilerden dış grup akranlarıyla olan arkadaşlıklarının kalitesini kaydetmelerini istediler ve altı ay sonra öğrencilerin önyargı düzeylerini değerlendirdiler.
 - Temas Hipotezi'nden beklendiği gibi: daha çok temas daha az önyargı
 - Bu korelasyon, **bireysel dış grup arkadaşlarını «dış grubun tipik bir örneği olarak»** görenler için önemli ölçüde daha güçlüydü
 - Bunu yapmayanlar için, temas ve önyargı arasında ilişki yok
- Dış gruplara genelleme – örn., Alman vatandaşlarının yabancılarla temasının onlara ve ayrıca evsizlere, eşcinsellere ve Yahudilere karşı daha az önyargı ile ilişkili olduğunu bulunmuş.

Temas kuramı – bilişleri değiştirmek

Olumsuz temasın genellenmesi

- Gruplararası temasta genelleme bazen olumsuz olabilir
- Eğer temas olumsuzsa bunun grubun tüm üyelerine genellenmesi önyargıyı arttırır
- Sizden örnekler:

Temas kuramı – duyguları değiştirmek

Gruplararası kaygı:

- Diğer grupların üyeleriyle etkileşimlerdeki belirsizlik, rahatsızlık veya endişe duyguları
- Dięer grupta yařanacak bir etkileřimde reddedilme, utanç verici duruma dūřürölme hissi, huzursuzluk gibi hoř olmayan deneyimleri yařama olasılıęından kaynaklanan duygudur
- Dış grup üyeleriyle etkileşimlerin rahatsız edici bir deneyimle sonuçlanacağına dair beklentiler gruplararası kaygıyı artırır
- Sosyal temasta gruplar arası kaygının dūřürmesi hedeflenir

Temas kuramı – duyguları değiştirmek

Gruplararası kaygı:

- Diğer grupların üyeleriyle etkileşimlerdeki belirsizlik, rahatsızlık veya endişe duyguları
- Dięer grupta yařanacak bir etkileřimde reddedilme, utanç verici duruma dūřürölme hissi, huzursuzluk gibi hoř olmayan deneyimleri yařama olasılıęından kaynaklanan duygudur
- Dış grup üyeleriyle etkileşimlerin rahatsız edici bir deneyimle sonuçlanacağına dair beklentiler gruplararası kaygıyı artırır
- Sosyal temasta gruplar arası kaygının dūřürmesi hedeflenir

Temas kuramı – duyguları değiştirmek

Gruplararası empati:

- Dış gruplarla temas aynı zamanda olayları onların bakış açısından görmemize ve hissetmemize yardımcı olur.
- Perspektif alma ve empatideki - dış gruba yönelik daha olumlu ve daha az önyargılı bir bakış açısıyla ilişkilidir:
 - Olumlu gruplar arası tutumlar
 - Dış grubu daha az homojen görme
 - Dış gruba yönelik daha az olumsuz davranış niyeti

Temas kuramı – duyguları değiştirmek

- Empati ve perspektif almanın diğer birçok grup arası bağlamda da işlediği tespit edildi ve artan temasın neden önyargının azalmasına yol açtığını anlamamıza yardımcı oldu
- Örn., Bosnalı Müslümanların 1990'larda Bosna'daki savaştan sonra Bosnalı Sırlara karşı tutumlarında, gençlerin yaşlılara karşı tutumlarında ve İtalyanların göçmenlere karşı tutumlarında...
- Ancak, bazı koşullar altında, dış grubun bakış açısını daha iyi anlamamız, dış grubun bizi olumsuz gördüğünün farkına varmamıza yol açabilir. Bu durumda, dış grubun bizim hakkımızda ne düşündüğü konusunda endişelendiğimiz için gruplar arası etkileşim bozulabilir.
- İronik olarak, perspektif almanın bu istenmeyen sonuçları daha az önyargılı insanlar arasında daha olasıdır – sizce neden?

Dolaylı temas türleri

- Farklı grupların üyelerini bir araya getirmenin önyargıyı azaltmaya nasıl yardımcı olabileceğini tartıştık.
- Çeşitli dolaylı temas biçimleri de, özellikle doğrudan temas fırsatlarının nadir, zor olduğu veya tavsiye edilmediği durumlarda yararlı olabilir. (her zaman olumlu olmadığını hatırlayalım)
- Daha az etkili ancak yararlı

Dolaylı temas türleri

- **Yayılmacı temas:**
 - Dışgrup üyelerinden arkadaşı olan birini tanımak (arkadaşın arkadaşı, tanıyanı tanımak...)
 - Bir dış grup üyesine karşı arkadaşça bir şekilde etkileşime giren bir iç grup arkadaşını gözlemlemek, o dış gruba yönelik iç grup önyargısının miktarını azaltıyor
 - Ayrık gruplar üzerinde etkili (birlikte yaşamayan, gerçek teması olmayan gruplar)

Dolaylı temas türleri

- **Kurgusal temas:**
 - Gruplar arasındaki yakın dostlukları tasvir eden hikayeler düzenlemek.
 - Arkadaşlık, ikili kimlikler, ortak kimliklere vurgu yapan çeşitli içerikler
 - Hikayeleri okuduktan sonra, olumlu mesajı pekiştiren gerçek temas etkinlikleri
 - Bu tür müdahaleler, küçük çocuklarda (sekiz yaş ve altı) daha etkili (sekiz yaşından büyüklere göre) – küçük çocuklar hikayelerden daha çok etkileniyor olabilir. Ya da büyük çocuklara göre daha az doğrudan temasları olduğu için.
 - Radyo, televizyon, diğer medya unsurları kullanılabilir

Dolaylı temas türleri

- **Hayali temas:**

- “bir dış grup kategori üyesi ile sosyal etkileşimin zihinsel simülasyonu”
- iki grup arasında meydana gelen olumlu etkileşime dair zihinsel bir hayal kullanılarak garası önyargıların azalması ve onlar yerine daha olumlu tutum ve davranışların gelişmesi hedeflenir
- Zihinsel simülasyonun tutum değişimi, davranışsal niyeti arttırma, motor öğrenmenin başarısı, benlik algısı, hafıza, duygular, bilişsel ve davranışsal tepkilerin kullanımı gibi pek çok nörolojik mekanizmayı etkilediği bilinmektedir
- Buna dayanarak zihinsel simülasyonun, dış gruba yönelik olumsuz tutum ve davranışlara da etki edebileceği düşünülmekte
- Çok çeşitli gruplara yönelik önyargılarda çalışılmıştır (Müslümanlar, Meksikalılar, eşcinseller, aşırı kilolu insanlar, akıl sağlığı sorunları ve engelleri olan insanlar, yaşlılar ve diğerleri..)
- Önyargıyı azaltmada rol oynayabilir - insanların gelecekteki gerçek temas olasılığı hakkındaki endişelerini azaltmaya yardımcı olarak (gruplar arası kaygı)

Dolaylı temas türleri

- **Hayali temas:**
 - Gerçek temasın başarılı olması için gerekli olan koşullar hayali temas simülasyonları oluşturulurken de göz önünde bulundurulmalıdır:
 - Devamlı ve keyifli/olumlu olması
 - Eşit statü
 - Ortak grup hedefleri
 - Sosyal ve kurumsal destek (otoritenin desteği)

İki taraflı bakış açısı

- Savaşlar, iç savaşlar, soykırımlar, katliamlar, kölelik, sömürgecilik...
- Fail ve mağdur

Grup temelli duygular: fail grup

- Suçluluk (guilt) ve Utanç (shame)
- Suçluluğun odak noktası, yanlışın kendisi ve başkaları için sonuçları, utanç ise odak noktası daha çok benlik
- Acı çeken o gruba bu kötü şeyleri yaptığımız için kendimizi suçlu hissedebiliriz ya da yaptığımız şey bizi ahlaksız (kötü) bir grup haline getirdiği için utanabiliriz
- Suçluluk – özür dileme, telafi etmeye çalışma, tazminat ödeme
- Utanç – mağdur gruptan kaçınma, ve hatta düşmanlık gösterme

Grup temelli duygular: mağdur grup

- Mağduriyet
- Affetme
- «Mağdur kimliği»
- G¼c¼l¼ bir mağduriyet duygusu, gruplar arası affetmeyi engelleyicidir
- Bu nedenle, empatiyi, g¼veni ve daha kapsayıcı bir sosyal kimliği teşvik etmenin yolları bulunabilirse, kurban kimliğinin etkileriyle m¼cadele edilmesi ve belki de ¼stesinden gelmesi m¼mk¼nd¼r.
- Ortak kimlik
- Kıbrıs ¼rneđi